

Ocena Gledališka uprizoritev Kabarejski evangelij

Jernej Lorenci: Meso ali razodetje
Režija Jernej Lorenci
Lutkovno gledališče Maribor
predpremier 19. 10. 2010

Evangelij po Lorenciju? Lorenci little shop of horrors? Lorenci rocky picture show? Pravzaprav sinteza vsega tega, Meso ali razodetje je namreč predstava, ki se stalno premika na meji med vzvišenim in sublimnim ter banalnim in trivialnim, v tem neomanieričnem odrskem misteriju se prepletajo visokodoneči biblični citati in popularne melodije, himnični spevi in nezavedni okruški spomina, vse skupaj pa ustvarja dramatično, kar apokaliptično pričakovanje, da je v zraku nekaj velikega in usodnega.

Pa je res? Apologeti bi lahko predstavo označili kot izjemno vivisekcijo današnjega stanja duha, obupen poskus z besedo, pesmijo, krikom, šepetanjem in kretnjo izreči neizrekljivo, z alegorijo kot prazgodovino pomena vsaj identificirati skrivnost, če je že ne moremo razkriti, ali pa zgolj ubesediti ali vizualizirati tisti spleen, melanholijo, v smislu »ne morem pozabiti, vendar se ne spomnim, kaj«. Bolj skeptični pa bi lahko citirali denimo Bernarda iz Chiaravalleja, ki je v delu Apologia ad Guillelmum iz 12. stoletja zgrožen nad podobami različnih živali, stvorov, pošasti in kentavrov v cerkvah in samostanih, ki odvrtačajo vernike od pristne molitve in meditacije, zapisal: O Gospod, če se že ne sramujemo teh otročarij, zakaj nam vsaj ni žal stroškov zanje?

Predstava vsekakor deluje kot prepričljiv urok, vsi elementi so perfekcionistično zlepljeni skupaj v zelo intenziven ritual, ki seveda nima finalnosti smisla v proizvodjanju pomenov, fascinacija je omejena na čas trajanja tega svojevrstnega kabareja in na asociacije, ki jih povzroča nepregledni niz alegorij in simbolov. Nekateri so povsem frivolni in arbitrarno izbrani, drugi imajo svoje korenine v nehotenem, tudi zatajevanem spominu, pa v zgodovini in predvsem v tistem težko definiranem, vendar v amorfni obrisi le razpoznavnem okviru, ki mu lahko rečemo evropska civilizacija, oziroma tistem, v kar se je ta utrujena in zmedena civilizacija, raztrgana med nekdanje politične in religiozne utopije ter vsesplošno profanizacijo temeljnih bivanjskih dilem, spremenila.

Štirje evangelisti se tako transformirajo v nekakšne štiri jezdece apokalipse, ki prihajajo nad nas v obliki popkulture, instant prehrane, vsesplošnega poneumljanja ter vojne in nasilja, skeleti nam pripovedujejo zgodbe o mitičnih, religioznih, etičnih in moralnih dilemah, od katerih je prav tako ostal le še skelet. Mesa je v predstavi Meso in razodetje veliko – tudi stvarnega v obliki pristnih volovskih jezikov –, razodetja precej manj oziroma je to omejeno le na prvi in zadnji del predstave, ki ga zaznamuje intimnistično raz-odetje v smislu infantilno prvinskih misli, ki so edine nespremenljive že od začetkov stvarstva, čeprav tudi tukaj za »razumevanje« nista dovolj niti epizodni niti semantični spomin, saj je pomenov obenem premalo in preveč.

In tukaj so seveda še scena, kostumi, inventar in zvok. Vsega v izobilju in to v najrazličnejših materialih, oblikah, barvah in odtenkih. Horror vacui je tako močan, da protagonisti na koncu predstave na odru komaj najdejo prostor, da se lahko priklonijo, funkcionalnost ogromnih stvorov oziroma nekakšnih belcebubov v formaldehidu je impresivna, mehanizem rokovanja z nešteti rekviziti je prav matematično natančno usklajen, skratka predstava se

pred nami odvrti v izjemnem in predvsem urarsko natančnem ritmu. Da ves ta fantastični imaginarij ne teče v praznem teku, pa so zaslužni igralci in igralko. Tukaj so na mestu sami superlativi, Anže Zevnik se z veliko lahkoto premika od preroško vzvišenega do burleskno grotesknega in predvsem otroško pristnega interpreta najrazličnejših stanj, razpoloženj in emocij, preostali štirje pa temu dodajo še izvrstno vokalno tehniko, tako da je predstava ena sama parada igralske in pevske perfekcije.

Peter Rak

Delo, 22. 10. 2010